

VÝBĚR Z LITERATURY

Uveden je pouze stručný výběr z rozsáhlé použité literatury. Do seznamu jsou zahrnuta především některá základní souborná díla a texty doporučené pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví. V některých uvedených knihách najde čtenář podrobnější seznam literatury (označeno „lit.“). Výběr je v tomto druhém vydání doplněn o některé důležité práce z novější doby.

OBECNÉ TEXTY LÉKAŘSKÉ A KLINICKÉ PSYCHOLOGIE

Battegay, R., Rauchfleisch, U.: Medizinische Psychologie. Eine Einführung. Hans Huber, Bern, 1974.

Bouchal, M. a kol.: Lékařská psychologie. Učebnice pro lékařské fakulty. Avicenum, Praha, 1981.

Enke, H. et al.: Lehrbuch der medizinischen Psychologie. Urban u. Schwarzenberg, München, 1977.

Kondáš, O.: Klinická psychológia. Osveta, Martin, 1977.

Konečný, R., Bouchal, M.: Psychologie v lékařství. Avicenum, Praha, 1979.

Rachman, S. J., Philips, C.: Psychology and medicine. Temple Smith, London, 1975.

Schmidt, L. H. (Hrsg.): Lehrbuch der klinischen Psychologie. Enke, Stuttgart, 1978 (lit.).

Schmidt, L. R.: Psychologie in der Medizin. G. Thieme, Stuttgart, 1984.

Vondráček, V., Dobiáš, J. a kol.: Lékařská psychologie. Stát. zdrav. nakl., Praha, 1969.

KE KAP. I. (PŘEDMĚT A METODY VÝVOJOVÉ PSYCHOLOGIE)

Kolektiv autorů: Problémy psychického vývoje a osobnosti. Academia, Praha, 1978.

Kuric, J., Švancara, J.: Současný stav a perspektivy vývojové psychologie v ČSSR. Čs. Psychol., 25, 1981, 176.

Mussen, P. H. (Ed.): Handbook of research methods in child development. Wiley, New York, 1960 (lit.).

Mussen, P.: Longitudinal study of life span. In: Eisenberg, N. (Ed.): Contemporary topics in developmental psychology. Wiley, New York, 1987, 375–393.

Schmidt, H. D.: Obecná vývojová psychologie. Academia, Praha, 1978 (lit.).

Švancara, J.: Metody vývojově psychologického zkoumání. In: Kuric, J. a kol.: Ontogenetická psychologie. Stát. pedagog. nakl., Praha, 1986, 62–83.

KE KAP. II. (CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH OBDOBÍ LIDSKÉHO ŽIVOTA)

A. SOUHRNNÁ DÍLA

Baltes, P. B., Brim, O. G. (jr.) (Eds): Life-span development and behavior. Academic, New York, 1980.

Bühler, Ch.: Der menschliche Lebenslauf als psychologisches Problem. Hogrefe, Göttingen, 1958. (Pův. vyd.: Hirzel, Leipzig, 1933.)

Goulet, L. R., Baltes, P. B. (Eds): Life-span developmental psychology. Academic, New York, 1970.

Havighurst, R. J.: Developmental tasks and education. 3rd ed. McKay, New York, 1972.

Hurlock, E. B.: Developmental psychology. A life-span approach. 5th ed. McGraw-Hill, New York, 1980 (lit.).

Kuric, J. a kol.: Ontogenetická psychologie. Stát. pedagog. nakl., Praha, 1986.

Příhoda, V.: Ontogeneze lidské psychiky. Díl I.–IV. Stát. pedagog. nakl., Praha, 1963, 1967, 1970, 1974 (lit.).

B. DĚTSKÁ A ADOLESCENTNÍ PSYCHOLOGIE

Clauss, G., Hiebsch, H.: Kinderpsychologie. Volk u. Wissen Verlag, Berlin, 1961.

Damborská, M.: Co je nefyziologické v přístupu k dítěti nejtělejšího věku. Psychol. Patopsychol. Dieťaťa, 15, 1980, 21–37.

Damborská, M., Bokorová, V., Hájková, J., Matějček, Z.: Psychologie a základy výchovy. Avicenum, Praha 1978.

Gesell, A.: The embryology of human behavior: the beginnings of the human mind. Harper, New York, 1945.

Gesell, A., Ilg, F. L.: The child from five to ten. Harper, New York, 1946.

Helus, Z.: Psychologické problémy socializace osobnosti. Stát. pedagog. nakl., Praha, 1973.

Illingworth, R. S.: The development of the infant and young child — normal and abnormal. 4th ed. Livingstone, Edinburgh, 1970.

Klaus, M. H., Kennell, J.H.: Maternal-infant bonding: the impact of early separation or loss in family development. Mosby, St. Louis, 1976.

Langmeier, J.: Nové poznatky o časném psychickém vývoji dítěte — význam pro pediatrickou praxi. Čs. Pediat., 43, 1988, 3–7.

Matějček, Z., Langmeier, J.: Počátky duševního života. Panorama, Praha, 1986.

McCandless, B.R.: Children: behavior and development. 2nd ed. Holt, Rinehart and Winston, New York, 1967.

- Millarová, S.*: Psychologie hry. Panorama, Praha, 1978.
- Mussen, P. H.*: The psychological development of the child. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, 1963.
- Mussen, P. H.* (Ed.): Carmichael's manual of child psychology. 3rd ed. Wiley, New York, 1970 (lit.).
- Nickel, H.*: Entwicklungspsychologie des Kindes- und Jugendalters. H. Huber, Bern, Bd.1, 1972, Bd.2, 1975.
- Nilson, L. et al.*: Čakáme dieťaťko. (Ze švédského originálu.) Osveta, Martin, 1987.
- Papoušek, H., Papoušek, M.*: Der Beginn der sozialen Integration nach der Geburt. Krisen oder Kontinuitäten. Mschr. Kinderheilk, 133, 1985, 425—429.
- Remplein, H.*: Die seelische Entwicklung des Menschen im Kindes- und Jugendalter. 14. Aufl. E. Reinhard, München/Basel, 1966.
- Rubín a kol.*: Dorostové lékařství. Avicenum, Praha, 1973.
- Schenk-Danzinger, L.*: Entwicklungspsychologie. Österreich. Bundesverlag f. Unterricht, Wissenschaft u. Kunst. Wien/München, 1969.
- Srp, L., Syrovátková, J.*: Duševní vývoj a výchova od narození do dospělosti. Stát. zdrav. nakl., Praha, 1966.
- Stirnimann, E.*: Psychologie des neugeborenen Kindes. Rascher, Zürich, 1940.
- Vlach, V.*: Vybrané kapitoly z kojenecké neurologie. Avicenum, Praha, 1979.

C. PSYCHOLOGIE DOSPĚLOSTI A STÁŘÍ

- Bischof, L. J.*: Adult psychology. Harper, New York, 1969.
- Blumenthal-Barby, K.*: Kapitoly z thanatologie. Avicenum, Praha, 1987.
- Brim, O. G., Wheeler, S.* (Eds): Socialisation after childhood. Wiley, New York, 1966.
- Bromley, D. B.*: The psychology of human aging. Penguin Books, Middlesex, 1978.
- Glick, I. D., Kessler, D. R.*: Marital and family therapy. 2nd ed. Grune and Stratton, New York, 1980.
- Haškovcová, H.*: Rub života — líc smrti. Orbis, Praha, 1975.
- Kinsey, A. C. et al.*: Sexual behavior in human male. W. B. Saunders, Philadelphia, 1948.
- Kinsey, A. C. et al.*: Sexual behavior in human female. W. B. Saunders, Philadelphia, 1953.
- Kübler-Ross, E.*: On death and dying. Macmillan, New York, 1969.
- Lehr, U., Thomae, H.*: Formen seelischen Alterns. Enke, Stuttgart, 1987.
- Masters, W. H., Johnsonová, V. E.*: Lidská sexuální aktivita. Horizont, Praha, 1970. (Amer. orig. Human sexual response, 1966.)
- Pacovský, V., Heřmanová, H.*: Gerontologie. Avicenum, Praha, 1981.
- Schaie, K. W., Labouvie, G. F., Buesch, B. U.*: Generational and cohort-specific differences in adult cognitive functioning. A fourteen-year study of independent samples. Develop. Psychol., 9, 1973, 151—166.
- Schaie, K. W., Parham, I. A.*: Cohort-sequential analyses of adult intellectual development. Develop. Psychol., 13, 1977, 649—653.
- Švancara, J.*: Psychologie stárnutí a stáří. Stát. pedagog. nakl., Praha, 1983.
- Švancara, J.*: Životní dráha člověka v dospělosti a ve stáří. In: Kuric, J. a kol.: Ontogenetická psychologie. Stát. pedagog. nakl., Praha, 1986, 254—264.
- Whitbourne, S. K., Weinstock, C. S.*: Die mittlere Lebensspanne. Urban u. Schwarzenberg, München, 1982. (Angl. orig.: Adult development. Holt, Rinehart and Winston, New York, 1979.)

KE KAP. III. (ROZDÍLY V PSYCHICKÉM VÝVOJI CHLAPCŮ A DÍVEK)

Kotásková, J.: Sociální chování chlapců a děvčat v souvislosti se sociálním posilováním a osobností rodičů u dvou populací. Čs. Psychol., 6, 1972, 401—419.

Maccoby, E. E., Jacklin, C. N.: Psychological sex differences. In: Rutter, M. et al.: Scientific foundations of developmental psychiatry. M. Heinemann, London, 1980, 92—100.

KE KAP. IV. (TEORIE DUŠEVNÍHO VÝVOJE ČLOVĚKA)

Baldwin, A. L.: Theories of child development. Wiley, New York, 1967 (lit.).

Bandura, A.: Social learning theory. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, 1977.

Broughton, J. M.: Critical theories of psychological development. Plenum Press, New York, 1987.

El'konin, D. B.: Dostiženija i problemy dal'nějševo razvitija dětskoj psihologii v SSSR. Voprosy psihologii, 1978, 3—15.

Erikson, E. H.: Childhood and society. 2nd ed. W. W. Norton, New York, 1963.

Freud, S.: Vybrané spisy. Sv. I, II, III. Avicenum, Praha, 1969, 1971.

Freudová, A.: Psychoanalýza pro pedagogy. Nakl. volné myšlenky, Praha, 1937.

Gesell, A., Ilg, F. L.: Infant and child in the culture of today. Harper, New York and London, 1943.

Gesell, A., Ilg, F. L.: The feeding behavior of infants. A pediatric approach to the mental hygiene of early life. Lippincott, Philadelphia, 1937.

Hoffman, M. L.: Moral development. In: Mussen, P. H. (Ed.): Carmichael's manual of child psychology. Wiley, New York, 1970.

Leiderman, P. H.: The critical period hypothesis revisited. Mother to infant social bonding in the neonatal period. In: Horowitz, F. P. (Ed.): Early developmental hazards: predictions and precautions. Westview Press, Boulder, 1978, 43—77.

Leont'jev, A. N.: Problemy psychického vývoje. Stát. pedagog. nakl., Praha, 1966.

Lurija, A. R.: Ľudský mozog a psychické procesy. Stát. pedagog. nakl., Bratislava, 1975.

Marx, M. H., Hillix, W. A.: Systems and theories in psychology. McGraw-Hill, New York, 1963 (lit.).

Piaget, J.: Psychologie intelligence. Stát. pedagog. nakl., Praha, 1966.

Reed, G. L., Leiderman, P. H.: Is imprinting an appropriate model for human infant attachment? Int. J. Behav. Develop., 6, 1983, 51—69.

Skinner, B. F.: Beyond freedom and dignity. Knopf, New York, 1971.

Thomas, A., Chess, S.: Temperament and development. Brunner/Mazel, New York, 1977.

Vygotskij, L. S.: Vývoj vyšších psychických funkcí. Stát. pedagog. nakl., Praha, 1976.

KE KAP. V. (VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE A HRANIČNÍ DISCIPLÍNY)

ODDÍL 1. (VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE A VÝCHOVA)

- Damborská, M., Koch, J.:* Psychologie a pedagogika dítěte. Stát. zdrav. nakl., Praha, 1969.
- Helus, Z.:* Rozvoj osobnosti a optimalizace pedagogického procesu. *Pedagogika*, 28, 1976, 155–160.
- Makarenko, A. S.:* Vybrané pedagogické spisy. Stát. pedagog. nakl., Praha, 1958.
- Matějček, Z.:* Rodiče a děti. Avicenum, Praha, 1986.
- Roth, L. (Hrsg.):* Handlexikon zur Erziehungswissenschaft. Ehrenwirth, München, 1976.
- Schiefele, H., Krapp, A. (Hrsg.):* Handlexikon zur pädagogischen Psychologie. Ehrenwirth, München, 1981.
- Vorlíček, Ch.:* Úvod do pedagogiky. Stát. pedagog. nakl., Praha, 1979.
- Walters, G. C., Grusec, J. E.:* Punishment. Freeman, San Francisco, 1977.

ODDÍL 2. (VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE A VÝVOJOVÁ PSYCHOPATOLOGIE)

- Fischer, J. a kol.:* Dětská psychiatrie pro pediatriy. Avicenum, Praha, 1980.
- Göllnitz, G.:* Neuropsychiatrie des Kindes- und Jugendalters. 4. Aufl. G. Fischer Verlag, Jena, 1981.
- Kratochvíl, S.:* Psychoterapie. 2. vyd. Avicenum, Praha, 1976.
- Langmeier, J., Balcar, K., Špitz, J.:* Dětská psychoterapie. Avicenum, Praha, 1989.
- Langmeier, J.:* Význam sociálně-psychologických teorií pro psychopatologii a psychoterapii psychóz. In: Syřišťová, E. a kol.: Skupinová terapie psychotiků a osob s těžším somatickým postižením. Avicenum, Praha, 1989.
- Malá, E.:* Schizofrenie v dětství a adolescenci. ILF Praha, 1986.
- Malá, E.:* Vývojová psychopatologie. *Čs. Psychiat.*, 85, 1989, 402–407.
- Rutter, M. (Ed.):* Scientific foundations of developmental psychiatry. W. Heinemann, London, 1980.

ODDÍL 3. (VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE A PEDIATRICKÁ PSYCHOLOGIE)

- Angermeyer, M. C., Döhner, O. (Hrsg.):* Chronisch kranke Kinder und Jugendliche in der Familie. Enke, Stuttgart, 1981.
- Hárdi, I.:* Psychologie u lůžka nemocného. Avicenum, Praha, 1972.
- Kagan, J.:* The new marriage: pediatrics and psychology. *Amer. J. Dis. Child*, 110, 1965, 272–278.
- Langmeier, J., Langmeierová, D., Vyhnálek, M.:* Chronicky nemocné děti a jejich rodiny. In: Houšťek, J., Syrovátka, A. (vyd.): Pokroky v pediatrii. sv. 8. Avicenum, Praha, 1985, 177–204.
- Langmeier, J., Kňourková, M.:* Psychologie — část 2. Úvod do pediatrické psychologie. Učební text pro studující FDL. Stát. pedagog. nakl., Praha, 1988.
- Richmond, J. B.:* Child development: a basic science for pediatrics. *Pediatrics*, 39, 1967, 649–658.

- Schmidt, M., Esser, G.*: Psychologie für Kinderärzte. Enke, Stuttgart, 1985.
Srp, L.: Psychologie lékařského ošetřování dětí. Stát. zdrav. nakl., Praha, 1961.
Wright, L., Schaefer, A. B., Solomons, G.: Encyclopedia of pediatric psychology. Univ. Park Press, Baltimore, 1979 (lit.).

KE KAP. VI. (VÝVOJ A VÝCHOVA DĚTÍ V MINULOSTI A V SOUČASNÉM SVĚTĚ)

- Ariès, P.*: L'enfant et la vie familiale sous l'ancien régime. Plon, Paris, 1960.
DeMause, R. (Ed.): The history of childhood. Souvenir Press, London, 1974.
Langmeier, J.: Otázka psychické deprivace a vývoj výchovných názorů u nás. Čs. Pediat., 17, 1962, 646—652.

KE KAP. VII. (APLIKACE VÝVOJOVĚ PSYCHOLOGICKÝCH POZNATKŮ V PEDIATRICKÉ PRAXI)

- David, H., Dytrych, Z., Matějček, Z., Schüller, V.*: Born unwanted. Avicenum, Praha 1988.
Dunovský, J., Eggers, H. a kol.: Sociální pediatrie. Avicenum, Praha, 1989.
Gesell, A., Amatruda, C.: Developmental diagnosis. Normal and abnormal child development. Hoeber, New York, 1941. (Revidované vydání: H. Knobloch, B. Passaminck (Eds.), 1974. Nová revize: Knobloch, H., Steven, F., Malone, A. F.: Manual of developmental diagnosis. Administration and interpretation of the revised Gesell and Amatruda developmental neurological examination. Harper and Row, Hagerstown, 1980.)
Jirásek, J., Tichá, V.: Psychologická hlediska předškolních prohlídek. Stát. zdrav. nakl., Praha, 1968.
Langmeier, J., Matějček, Z.: Psychická deprivace v dětství. 3. vyd. Avicenum, Praha, 1974.
Langmeier, J.: Chronicky nemocné děti a děti ohrožené prostředím. In: Houštěk, J. a kol.: Pediatrie. Učebnice pro lékařské fakulty. Avicenum Praha, 1986, 96—124.
Marten, J.: Týrané dítě a jeho rodiče. Prakt. Lék., 59, 1979, 544—548.
Marten, J.: Záměrné otravy dětí a Münchhausenův syndrom v zastoupení jako projevy týraného dítěte. Prakt. Lék., 65, 1985, 524—527.
Matějček, Z.: Dyslexie. Stát. pedag. nakl., Praha, 1987.
Švancara, J. a kol.: Diagnostika psychického vývoje. 3. vyd. Avicenum, Praha, 1980.
Švejcar, J.: Péče o dítě. Avicenum, Praha, 1985.